

Taxon *Helleborus niger*

Název taxonu	<i>Helleborus niger</i>
Vědecký název taxonu	<i>Helleborus niger</i>
Jména autorů, kteří taxon p...	L.
Český název	čemeřice černá
Synonyma (zahradnický pou..	<i>Helleborus grandiflorus</i> Salisb.
Autor	Tatiana Kuřková (tatiana_ku_kov_@unknown.cz)
Kategorie	Druh
Nadřazená kategorie	Helleborus

Biogeografické regiony

Biogeografické regiony	Holartická květenná říše a Cirkumboreální oblast
Biogeografické regiony - po..	hory jižní a jihu střední Evropy - Východní Alpy, Apeniny

Zařazení

Fytocenologický původ	roste na skalnatých svazích a křovinatých stráních, v lesích a lesních lemech, na vápenci
Pěstiteľská skupina	Trvalka stálezelená
Životní forma	Hemikryptofyt
Zařazení podle původu, nár...	Diza - divoce rostoucí trvalka záhonového charakteru

Popisné a identifikační znaky

Habitus	vytrvalá, trsnatá, 15–30 cm vysoká bylina
Kořen	adventivní z vícehlavého silného černého oddenku
Výhony	květonosná lodyha s 1–3 opadavými, celokrajnými, nedělenými listeny
Listy	přizemní listy přezimující, kožovité, dlouze řapíkaté, 5–9 dílné, v horní polovici pilovité, lysé, vejčité. Nové listy se vyvíjí po odkvětu
Květenství	chudé latnaté - květy 1–2 (3)
Květy	obojpohlavní, bílé s načarvenalým kalichem. Kališní lístky na bázi nažloutlé, široce vejčité, až 4–5 cm velké. Korunní lístky proměněny v žluté, vakovité medníky (trubkovitá dvoulaločná nektaria. Po odkvětu kalich zezelená a vytrvá do dozrání semen.
Plody	zobánkaté měchýřky, srostlé, 5–7
Vytrvalost	vytrvalá, nezatahující
Dlouhověkost	velmi dlouhověká
Doba rašení	Brzy na jaře rašící (II–III)
Doba rašení - poznámka	velmi brzy - již v zimě

Doba kvetení

Začátek doby kvetení	Prosinec
Konec doby kvetení	Březen
Doba kvetení - poznámka	Doba kvetení je ovlivněna průběhem zimy a konkrétní odrůdou. Některé odrůdy (ranné) vykvétají již v XI - XII, jiné o Vánocích nebo až brzy na jaře

Nároky na stanoviště

Faktor světla - polostín	✓
Faktor světla - poznámka	snese i stín, ale hůře kvete. Ideální je část dne na slunci (rozptýleném), část v polostínu
Faktor tepla	u nás zcela mrazuvzdorná
Faktor vody	přiměřeně vlhké, nesnáší sucho
Faktor půdy	živná, humózní, propustná
Faktor půdy - vápnomilný	✓
Faktor půdy - poznámka	mírně vápenitá půda

Užitné vlastnosti

Období hlavního estetickéh..	v době kvetení, okrasná i stálezeleným listem v průběhu celého roku
Použití - pro trvalky	PD - Porost dřevin, OPD - Okraj porostu dřevin, VPP - Volné plochy přírodě blízkého charakteru, A - Alpinum a Z - Záhon
Použití - pro trvalky - pozná..	cenná trvalka pro velmi brzké kvetení. Vedle použití ve venkovních výsadbách oblíbená také jako hmková kvetoucí nebo řezaná květina - přrychlování nebo přrozené kvetení (období Vánoc a zimní období); vhodná také pro výsadby do mís, truhlíků a jiných nádob v tomto období - oblíbená na terasách, balkonech, oknech nebo pro krátkodobou výzdobu interiéru.
Použití	pěstována také k řezu a přrychlovaná pro pěstování v hrnkách (Vánoční prodej)
Růstové i jiné druhově spec..	stálezelená, prudce jedovatá - obsahuje jedovaté glykosidy - heleborein, heleborin a helebrin
Doporučený spon pro výsad..	9 ks/m ²

Množení

Množení	Předpěstování sadby, Řízkování, Kořenové řízký a „in vitro“ (mikropropagace)
Množení - poznámka	řízkováním oddenků - oddenky s cca 4 pupeny, dělením trsů, in vitro, semenem. Semeno po dobu 6 týdnů vystavení vysokým

teplotám 22° C v konstantně vlhké půdě, posléze po dobu 6 – 8 týdnů vystavení nízkým teplotám (-4 až +4 °C). Dnes převládá in vitro množení.

Odrůdy Velký nárůst oblíbenosti čemeřic se projevil i u tohoto druhu a to jak vznikem odrůd *H. niger*, tak velkého množství interspecifických odrůd do kterých *H. niger* vstupuje jako rodič. K odrůdám 'Praecox' - k. bílý, jednoduchý, 45 cm; 'Potters Wheel' - bílý, velký květ; 'Pixie' - k. bílý, poloplňný, 30 - 50 cm; 'White Magic' - k. bílý, mnohočetný, lístečky listu malé, elipčité, 50 cm; 'Marion' - k. bílý, plnokvětý s úzkými plátky okvěť. Zaslouhou německé firmy Heuger (vis odkaz) byla na začátku 20 let 21. století uvedena na trh nová kolekce (Helleborus Gold Collection - HGC®) s různými odrůdami (např. HGC® Jasper, HGC® Jesko, HGC® John, HGC® Jerry aj), které se liší dobou květu od začátku listopadu do začátku prosince. Firma uvedla na trh také množství mezidruhových hybridních odrůd náležících k *H. x nigercors* (*H. niger* x *H. argutifolius* - např. HGC® Ice Breaker® Max, HGC® Ice Breaker® Ruby), *H. x lemperii* (*H. niger* x *H. orientalis* - např. HGC® Winter Ballet Katie - kvete již v X, nebo HGC® Winter Ballet Lulu, HGC® Winter Ballet Linda aj.), *H. x hybridus* (např. HGC® Frosty®), HGC® Spring Promise® Anja Oudolf, HGC® Spring Promise® Molly, Quintessa Serie aj.), *H. x ericsmithii* (*H. niger* x *H. x sternii* - např. HGC® Malory, HGC® Pink Frost, HGC® Monte Christo® aj.), *H. x sahinii* (*H. niger* x *H. foetidus*), *H. x glandorfensis* (*H. x ericsmithii* x *H. x hybridus* - např. HGC® Ice N' Roses® Purple Sunrise, HGC® Ice N' Roses® Merlot a mnoho jiných), *Helleborus x iburgensis* (*H. x ballardiae* x *H. x hybridus* - např. HGC® Camelot®, HGC® Maestro® aj.),

Celky sbírek

Celky sbírek v areálu ZF

- [A 1: záhon podél dřevěnky, podrost pod stromy / ZF - A - Výsadby v okolí budovy A](#)
- [Z 12: záhon 12 / ZF - Z - Akademická zahrada](#)
- [L : Labyrint zahrad / ZF - A - Výsadby v okolí budovy A \('Christmas Carol'\)](#)

Ostatní

Výsev/výsadba na stanoviš... Labyrint zahrad - 'Christmas Carol' - podzim 2015
Dodavatel Christmas Carol' - Ing. Branislav Mrva
Odkazv

- Peters Susenna. Zeit der Schneerosen. 2017. Gartenpraxis. 43 (2), 20-26. ISSN 0341-2105.
- <https://www.helleborus.de/us/plant-facts/species-and-distribution>
- <https://www.heuger.com/helleborus>
- Thomsen Matthias. Die Arten der Sektion Helleborastrum 2023. Gartenpraxis. 49(1), 38-43. ISSN 0341-2105
- Lucenz Manfred and Klaus Bender. 2021. Neues aus der Welt der Hellebori. Gartenpraxis. 47(3), 58-59. der Sektion Helleborastrum 2021. Gartenpraxis. 49(1), 38-43. ISSN 0341-2105. ISSN 0341-2105.

Grafické přílohy

